

A

Pedagógiai Programja
Helyi Tantervek – II.

Népzene
fúvós tanszak
népi klarinét/tárogató

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék	2
NÉPI KLARINÉT / TÁROGATÓ	5
A klarinét/tárogató tanítás feladatai	5
Ismertesse meg a tanulókkal	5
Fejlessze	5
Alakítsa ki	5
Előkészítő évfolyamok	5
1. évfolyam	5
Fejlesztési feladatok – Tananyag	5
Ajánlott tananyag	6
Követelmények	6
Az év végi vizsga javasolt anyaga	6
2. évfolyam	6
Fejlesztési feladatok – Tananyag	6
Követelmények	6
Az év végi vizsga javasolt anyaga	6
Alapfokú évfolyamok „A” tagozat	6
1. évfolyam „A” tagozat	6
Fejlesztési feladatok	6
Követelmény	7
Az év végi vizsga javasolt anyaga	7
2. évfolyam „A” tagozat	7
Fejlesztési feladatok	7
Ajánlott tananyag	7
Követelmény	7
Az év végi vizsga javasolt anyaga	7
3. évfolyam „A” tagozat	7
Fejlesztési feladatok	7
Ajánlott tananyag	8
Követelmény	8
4. évfolyam „A” tagozat	8
Fejlesztési feladatok	8
Ajánlott tananyag	8
Követelmény	8
Az év végi vizsga javasolt anyaga	8
5. évfolyam „A” tagozat	9
Fejlesztési feladatok	9
Ajánlott tananyag	9
Követelmény	9
Az év végi vizsga javasolt anyaga	9
6. évfolyam „A” tagozat	9
Fejlesztési feladatok	9
Ajánlott tananyag	9
Követelmény	10
Az év végi vizsga javasolt anyaga	10
Alapfokú évfolyamok „B” tagozat	10
2. évfolyam „B” tagozat	10
Fejlesztési feladatok	10
Követelmény	10
Az év végi vizsga javasolt anyaga	10
3. évfolyam „B” tagozat	11
Fejlesztési feladatok	11

Ajánlott tananyag	11
Követelmény	11
Az év végi vizsga javasolt anyaga	11
4. évfolyam „B” tagozat	11
Fejlesztési feladatok	11
Ajánlott tananyag	11
Követelmény	11
Az év végi vizsga javasolt anyaga	11
5. évfolyam „B” tagozat	12
Fejlesztési feladatok	12
Ajánlott tananyag	12
Követelmény	12
Az év végi vizsga javasolt anyaga	12
6. évfolyam „B” tagozat	12
Fejlesztési feladatok	12
Ajánlott tananyag	12
Követelmény	13
Az év végi vizsga javasolt anyaga	13
Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után	13
Az „A” tagozat végén	13
A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)	13
A művészeti alapvizsga követelményei	14
A vizsga részei	14
A vizsga tartalma	14
„A” tagozat	14
„B” tagozat	14
A vizsga értékelése	14
Továbbképző évfolyamok „A” tagozat	15
7. évfolyam „A” tagozat	15
Fejlesztési feladatok	15
Ajánlott tananyag	15
Követelmény	15
Az év végi vizsga javasolt anyaga	15
8. évfolyam „A” tagozat	15
Fejlesztési feladatok	15
Ajánlott tananyag	16
Követelmény	16
Az év végi vizsga javasolt anyaga	16
9. évfolyam „A” tagozat	16
Fejlesztési feladatok	16
Ajánlott tananyag	16
Követelmény	16
Az év végi vizsga javasolt anyaga	16
10. évfolyam „A” tagozat	16
Fejlesztési feladatok	16
Ajánlott tananyag	16
Követelmény	17
Továbbképző évfolyamok „B” tagozat	17
7. évfolyam „B” tagozat	17
Fejlesztési feladatok	17
Ajánlott tananyag	17
Követelmény	17
Az év végi vizsga javasolt anyaga	17
8. évfolyam „B” tagozat	17
Fejlesztési feladatok	18
Ajánlott tananyag	18
Követelmény	18

Az év végi vizsga javasolt anyaga	18
9. évfolyam „B” tagozat	18
Fejlesztési feladatok	18
Ajánlott tananyag	18
Követelmény	18
Az év végi vizsga javasolt anyaga	19
10. évfolyam „B” tagozat	19
Fejlesztési feladatok	19
Ajánlott tananyag	19
Követelmény	19
Az év végi vizsga javasolt anyaga	19
Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után	19
Az „A” tagozat végén	19
A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)	20
A művészeti záróvizsga követelményei	20
A vizsga részei	20
A vizsga tartalma	20
„A” tagozat	20
„B” tagozat	20
A vizsga értékelése	20

NÉPI KLARINÉT / TÁROGATÓ

A klarinét/tárogató tanítás feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal

- a magyar népzeneben használatos klarinétfajták és a tárogató történetét, az európai kultúrában és a Kárpát–medence népzenei világában elfoglalt helyüket és szerepüket,
- a hangszerek kezelését, fúvás- és játéktechnikáját,
- a klarinétot és a tárogatót fenntartó tájegységek zenei formáit, műfajait és tánckíséret-típusait,
- az egyes tájegységek jellemző stílusjegyeit,
- a hagyományos népzenei előadás gondolkodásmódját,
- a Kárpát–medence népzenejének alapvető jellemzőit.

Fejlessze

- zenei hallását, dallam- és harmóniaérzékét,
- ritmus- és hangsúlyérzékét,
- zenei emlékezetét,
- lapról olvasási készségét,
- intonációs és dinamikai érzékenységét,
- motivikus és strófikus gondolkodásmódját,
- képességét motívumok és dallamok rögtönzött összefűzésére, tánczenei folyamatok önálló megvalósítására, népzenei darabok koncertszerű előadására,
- kamarazenei alkalmazkodóképességét és kommunikációját.

Alakítsa ki

- a fejlett légzéstechnikát,
- a kiegyenlített tónusú, hangszínekben telt klarinéthangot,
- a biztonságos hangindítást és lezárást,
- az egyenletes ujjtechnikáját.

A tárogató tantárgy választható, nem kötelező.

Előképző évfolyamok

Az előképzőt furulyatanítással kezdjük, még akkor is, ha már nem kisiskolás korú a jelentkező. Ezzel nemcsak az esetleges testi–fizikai korlátokhoz alkalmazkodunk, hanem a néphagyomány gyakorlatát is követjük. Lehetőleg pásztorfurulyát használjunk, mert ezzel kezdetből fogva a stílushűség irányába tereljük a tanulókat. Az előképző tananyagánál a népzenei ág furulya tanterve a kötelező.

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Népdalok éneklése és furulyázása, díszítés nélkül, ügyelve a szöveg és nyelvi hangsúlyok adta szabályokra.

Ajánlott tananyag

A furulya előkészítő dallamanyagából kis hangterjedelmű és G-re transzponált mixolíd hangsorú dallamok.

Követelmények

Legyen képes a tanévben tanult népdalokat helyes hangsúlyozással énekelni és furulyázni.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Rubato és giusto népdalok eljátszása, magyar nyelvi hangsúlyozással és ritmikával.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Székelyföldi népdalok éneklése és furulyázása, díszítés nélkül, ügyelve a szöveg és nyelvi hangsúlyok adta szabályokra.

Követelmények

Legyen képes a tanévben tanult székelyföldi népdalokat helyes hangsúlyozással énekelni és furulyázni.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Rubato, lassú és sebes csárdás dallamok eljátszása a Székelyföldről.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

Előnyt jelenthet, ha a tanuló korábban Böhm vagy esetleg német rendszerű klarinéton tanult, de tudnunk kell, hogy a stílusos játékmód elsajátításához, bizonyos tájegységek zenéjéhez, érdemes gyűrűk nélküli, ún. „csöcsös” vagy parasztklarinétot használni.

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A helyes szájtartás és hangszerfogás elsajátításának alapozása.
- Hangindítás – tartott hangok játéka.
- A nyelv és az ujjak mozgásának szinkronizálása.
- A klarinét alsó regiszterének törzshangjai kis G-től G'-ig.
- Staccato és legato játékmód.

Követelmény

A légzés, befúvás, hangindítás alapjainak elsajátítása.
A törzshangok biztonságos olvasása és fogásainak ismerete.
Gyermekdalok, ugrós dallamok megszólaltatása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Öt gyermekdal.
- Öt ugrós dallam.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Dunántúli táncdallamok.
- Fúvástechnika fejlesztése.
- Tiszta intonálás az alsó regiszterben.
- Az alsóregiszter törzshangjai E-től A'-ig.
- Dór és mixolíd skálák.
- Éles és nyújtott ritmus, szinkópa.

Ajánlott tananyag

Bogyiszlói népzene – Dubai János klarinétos (Budapest) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor

Követelmény

Legyen képes a tanult népdalokat tiszta intonálással, tempó tartással eljátszani.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Tíz dunántúli ugrós dallam előadása, díszítés nélkül.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Dunántúli csárdás dallamok.

- Lapról olvasás (1#, 1b).
- Regiszterváltás, átfújás.
- Hangterjedelem G''-ig.
- Skálák (1#, 1b).

Ajánlott tananyag

Pór Ferenc (Ozora) AP 5492 (Budapest) MTA Zenetudományi Intézet

Követelmény

Legyen képes a tanult dunántúli táncdallamokat tiszta intonálással, tempótartással, összefűzve is eljátszani.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Öt ugrós dallam összefűzve.
- Öt lassú csárdás dallam.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Dél-alföldi táncdallamok.
- 2#-, 2b-s hangnemek.
- Hangterjedelem C'''-ig.
- Dallamfűzések.

Ajánlott tananyag

Tari Rókus, Kovács Márton – Csongrád–Bokros (Bartha Z. Ágoston és Berán István gyűjtése – NSZH)

Követelmény

Legyen képes a tanult dél-alföldi táncdallamokat a tanév technikai előírásai szerint, összefűzve is eljátszani.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Öt Dél-alföldi oláhos, öt lassú csárdás, öt friss csárdás dallam.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Szatmári táncdallamok.
- Díszítésmódok.
- Variánsok, motívumfűzések.
- Táncfolyamat gyakorlása zenekarban.

Ajánlott tananyag

Szatmári bandák. szerk. Hans Hurtig – Vavrinecz András SLPX 18154 (Budapest 1991) Hungaroton
Győrtelek (Budapest 1955) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor
Virág völgyi Márta – Vavrinecz András: Szatmári népzene I–II. (Budapest 1992) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics G.
Tárogató: Tóth István – Nyíradony EDCD–009–10 (Budapest 1996) Etnofon

Követelmény

Legyen képes a tanult szatmári táncdallamokat a tanév technikai előírásai szerint, díszítve, variálva, összefűzve is eljátszani zenekari felállásban.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Szatmári magyar verbunk, lassú és friss csárdás.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Székelyföldi táncok.
- Aszimmetrikus ütemek, ritmusok.
- Hangnem–modulációk.
- Oktáv–váltás.
- Zenekari gyakorlat.

Ajánlott tananyag

Homoródabásfalvi zenekar (Majláth Géza) (Budapest 1997) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor
Makfalva (Lőrincz Sándor) Ft 625 sz. film (Budapest 1968) MTA Zenetudományi Intézet

Követelmény

Legyen képes a tanult székelyföldi táncdallamokat a tanév technikai előírásai szerint, díszítve, variálva, összefűzve is eljátszani zenekari felállásban.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Székelyföldi táncok 7–8 percben

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

„B” tagozatra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen minőségben és mennyiségben magasabb követelményeinek. B tagozat követelménye a végzett anyag mennyiségében, de elsősorban minőségben, a hangszerkezelés biztonságában és az előadás zenei kifejezőerejében haladja meg az A tagozat szintjét.

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

Bogyiszlói népzene Dubai János népzenei anyagából

Fúvástechnika fejlesztése.

Tiszta intonálás az alsó regiszterben.

Az alsóregiszter törzshangjai E-től A¹-ig.

Dór és mixolíd skálák.

Éles és nyújtott ritmus, szinkópa.

Dallamfűzések.

Ajánlott tananyag

Bogyiszlói népzene – Dubai János klarinétos (Budapest) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.:

Eredics Gábor

Követelmény

Legyen képes a tanult népdalokat tiszta intonálással, tempótartással eljátszani.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Öt dunántúli ugrós dallam összefűzött előadása, díszítés nélkül.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Pór Ferenc ozorai hangszerjátékos népzenei anyaga.
- Lapról való hangszerjáték (1#, 1b).
- Regiszterváltás, átfújás.
- Hangterjedelem G”-ig.
- Skálák (1#, 1b).
- Dallamfűzések.

Ajánlott tananyag

Pór Ferenc (Ozora) AP 5492 (Budapest) MTA Zenetudományi Intézet

Követelmény

Legyen képes a tanult dunántúli táncdallamokat tiszta intonálással, tempótartással, összefűzve is eljátszani.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Ugrósok, lassú és friss csárdás dallamok összefűzve, egyszerűen díszített előadásban.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Tari Rókus, Kovács Márton dél-alföldi hangszerjátékosok népzenei anyaga.
- 2#-, 2b-s hangnemek.
- Hangterjedelem C”-ig.
- Dallamfűzések.

Ajánlott tananyag

Tari Rókus, Kovács Márton – Csongrád–Bokros (Bartha Z. Ágoston és Berán István gyűjtése – NSZH)

Követelmény

Legyen képes a tanult dél-alföldi táncdallamokat a tanév technikai előírásai szerint, összefűzve is eljátszani.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Dél-alföldi oláhos, lassú csárdás, friss csárdás dallamok összefűzése 7–8 percben.

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Szatmári táncdallamok.
- Tóth István nyíradonyi hangszerjátékos anyaga.
- Díszítésmódok.
- Variánsok, motívumfűzések.
- Dallamfűzések.
- Táncfolyamat gyakorlása zenekarban.

Ajánlott tananyag

Szatmári bandák. szerk. Hans Hurtig – Vavrinecz András SLPX 18154 (Budapest 1991) Hungaroton
Győrtelek (Budapest 1955) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor
Virágvölgyi Márta – Vavrinecz András: Szatmári népzene I–II. (Budapest 1992) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor
Tárogató: Tóth István – Nyíradony EDCD–009–10 (Budapest 1996) Etnofon

Követelmény

Legyen képes

- a tanult szatmári táncdallamokat a tanév technikai előírásai szerint, díszítve, variálva, összefűzve is eljátszani zenekari felállásban,
- céltudatosan, önállóan gyakorolni,
- hangszertechnikáját, repertoárját önállóan is fejleszteni.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Palando előadású pásztordalok eljátszása.
- Különböző tempójú szatmári táncok 7–8 percben

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Majláth Géza, homoródabásfalvi hangszerjátékos és a makfalvai Lőrincz Sándor népzenei anyaga.
- A klarinét használata a történeti dallamok játékában.
- Aszimmetrikus ütemek, ritmusok.
- Hangnem–modulációk.
- Oktáv–váltás.
- Zenekari gyakorlat.

Ajánlott tananyag

Homoródabásfalvi zenekar (Majláth Géza) (Budapest1997) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor
Makfalva (Lőrincz Sándor) Ft 625 sz. film (Budapest 1968) MTA Zenetudományi Intézet

Követelmény

Legyen képes

- a tanult székelyföldi táncdallamokat a tanév technikai előírásai szerint, díszítve, variálva, összefűzve is eljátszani zenekari felállásban.
- tudásáról számot adni szólóban és hangszeres–énekes együttesben színpadon is
- céltudatosan, önállóan gyakorolni,
- hangszertechnikáját, repertoárját önállóan is fejleszteni.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Különböző lüktetésű és tempójú székelyföldi táncok 7–8 percben a tanév során megismert adatközlők anyagából.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után*Az „A” tagozat végén*

A tanuló ismerje

- a klarinétot és a tárogatót fenntartó tájegységek tánc típusait, a hangszeres játék fő stílusjegyeit, díszítésmódjait,
- az egyes tájegységek harmonizálási szokásait.

Legyen képes

- tiszta intonációra,
- biztos hangindításra,
- zökkenőmentes regiszterváltásra (legatival is),
- hangszeres kamarazenélésre.

Rendelkezzék

- fejlett ujjtechnikával,
- biztos légzéstechnikával,
- tartós kondícióval,

Ismerje

- a klarinét, mint transzponáló hangszer lehetőségeit és problémáit,
- a népzenei felvételek lelőhelyeit,
- az egyes tájegységek jelentős adatközlőit,
- a népzenei mozgalom eseményeit, fórumait, előadóit.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- tudásáról számot adni szólóban és hangszeres–énekes együttesben színpadon is.
- céltudatosan, önállóan gyakorolni,
- hangszertechnikáját, repertoárját önállóan is fejleszteni.

Ismerje

- és alkalmazza a népzene előadásmódjának jellegzetes hangszeres megoldásait– a különböző népzenei tájegységek (dialektusok) jellemző vokális és hangszeres dallamait, tánc típusait, táncait, az ezekhez kapcsolódó dallamanyagot és hangszeres zenét.

Rendelkezzen a magyar és a szomszéd népek vokális, zenei és tánc hagyománya táji, történeti tagozódásában való tájékozódáshoz szükséges népzenei, tánc történeti, néprajzi, történelmi valamint kulturális ismeretekkel

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Népi klarinét/tárogató főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

Két összeállítás bemutatása, amely tartalmazzon parlando rubato, lassú és friss csárdás, egyszerű díszítéssel játszott dallamokat két népzenei dialektus anyagából.

„B” tagozat

A vizsgázó öt összeállítást készít a tanult anyag alapján, melyből a vizsgabizottság kettőt, a vizsgázó egyet választ

A vizsgán közreműködhetnek hangszeres és énekes tanulók.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- a vibrato helyes alkalmazása,
- hangszerkezelés,
- díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

A továbbképző évfolyamok eléréséig a tanulók tudásszintje között képességeik, teherbírásuk és szorgalmuk alapján jelentős különbség alakulhat ki. Ez a különbség a továbbképző évfolyamokon egyéb elfoglaltságaiktól, gyakorlási idejüktől, érdeklődési körüktől függően tovább növekedhet. Zenetanulásuk iránya és célja is eltérhet; vagy az egyéni hangszertudás tökéletesítése, vagy a kamarazenei, illetve zenekari játék fejlesztése kerül előtérbe.

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A Dél – Dunántúl jellemző tánc típusainak hangszeres kísérete.
- A tanuló eddigi tudására alapozva, azt bővítve fejlessze technikai tudását, zenei készségeit és igényességét.
- Bővítse repertoárját önállóan is a megadott irodalom alapján, a tanár útmutatásai szerint.

Ajánlott tananyag

Hangzó felvételek a MTA Zenetudományi Intézet Multimédiás adatbázisából: www.zti.hu

Követelmény

Legyen képes a tanult népzenei dialektus anyagát stílushűen, variálva, differenciált hangszerjátékkal, élményszerűen, zenekarban és szólóban is eljátszani.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Szólisztikus játék és hangszerkíséret zenekarral a tanult népzenei dialektus anyagából.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A Dél–Alföld jellemző tánc típusainak hangszeres kísérete.
- A tanuló eddigi tudására alapozva, azt bővítve fejlessze technikai tudását, zenei készségeit és igényességét.
- Bővítse repertoárját önállóan is a megadott irodalom alapján, a tanár útmutatásai szerint.

Ajánlott tananyag

Hangzó felvételek a MTA Zenetudományi Intézet Multimédiás adatbázisából: www.zti.hu

Követelmény

Legyen képes a tanult népzenei dialektus anyagát stílushűen, variálva, differenciált hangszerjátékkal, élményszerűen, zenekarban és szólóban is eljátszani.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Szólisztikus játék és hangszerkíséret zenekarral a tanult népzenei dialektus anyagából.

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A palócok jellemző tánc típusainak hangszeres kísérete.
- A tanuló eddigi tudására alapozva, azt bővítve fejlessze technikai tudását, zenei készségeit és igényességét.
- Bővítse repertoárját önállóan is a megadott irodalom alapján, a tanár útmutatásai szerint.

Ajánlott tananyag

Hangzó felvételek a MTA Zenetudományi Intézet Multimédiás adatbázisából: www.zti.hu

Követelmény

Legyen képes a tanult népzenei dialektus anyagát stílushűen, variálva, differenciált hangszerjátékkal, élményszerűen, zenekarban és szólóban is eljátszani.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Szólisztikus játék és hangszerkíséret zenekarral a tanult népzenei dialektus anyagából.

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A Székelyföld jellemző tánc típusainak hangszeres kísérete.
- A tanuló eddigi tudására alapozva, azt bővítve fejlessze technikai tudását, zenei készségeit és igényességét.
- Bővítse repertoárját önállóan is a megadott irodalom alapján, a tanár útmutatásai szerint.

Ajánlott tananyag

Hangzó felvételek a MTA Zenetudományi Intézet Multimédiás adatbázisából: www.zti.hu

Követelmény

Legyen képes a tanult népzenei dialektus anyagát stílushűen, variálva, differenciált hangszerjátékkal, élményszerűen, zenekarban és szólóban is eljátszani.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Szólisztikus játék és hangszerkíséret zenekarral a tanult népzenei dialektus anyagából.

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A dunántúli népzenei dialektus jellemző népdaltípusainak átfogó ismerete és játéka.
- A tanuló eddigi tudására alapozva, azt bővítve fejlessze technikai tudását, zenei készségeit és igényességét.

Ajánlott tananyag

Hangzó felvételek a MTA Zenetudományi Intézet Multimédiás adatbázisából: www.zti.hu

Követelmény

Legyen képes

- a tanult népzenei dialektus anyagát stílushűen, variálva, differenciált hangszerjátékkal, élményszerűen, zenekarban is eljátszani.
- repertoárját önállóan is bővíteni a megadott irodalom alapján, a tanár útmutatásai szerint.
- népzenei lejegyzéseket használni.
- a kifejezőmód, megfelelő stílusismeret és technikai felkészültség birtokában zenei élményt nyújtani.

Szerezzen gyakorlatot

- népzenei darabok önálló előadásában,
- hangszeres együttesel a tánckíséretben is.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Virtuóz szólisztikus játék és hangszerkíséret zenekarral a tanult népzenei dialektus anyagából.
- Önállóan feldolgozott hangszeres összeállítások bemutatása a tanult népzenei dialektus anyagából.

8. évfolyam „B tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Az alföldi népzenei dialektus jellemző népdaltípusainak átfogó ismerete és játéka.
- A tanuló eddigi tudására alapozva, azt bővítve fejlessze technikai tudását, zenei készségeit és igényességét.

Ajánlott tananyag

Hangzó felvételek a MTA Zenetudományi Intézet Multimédiás adatbázisából: www.zti.hu

Követelmény

Legyen képes

- a tanult népzenei dialektus anyagát stílushűen, variálva, differenciált hangszerjátékkal, élményszerűen, zenekarban is eljátszani.
- repertoárját önállóan is bővíteni a megadott irodalom alapján, a tanár útmutatásai szerint.
- népzenei lejegyzéseket használni.
- szubjektív zenei élményét esztétikailag igényesen kifejezni

Szerezzen gyakorlatot

- népzenei darabok önálló előadásában,
- hangszeres együttessel a tánckíséretben is.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Virtuóz szólisztikus játék és hangszerkíséret zenekarral a tanult népzenei dialektus anyagából.
- Önállóan feldolgozott hangszeres összeállítás bemutatása a tanult népzenei dialektus anyagából.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Az északi népzenei dialektus jellemző népdaltípusainak átfogó ismerete és játéka.
- A tanuló eddigi tudására alapozva, azt bővítve fejlessze technikai tudását, zenei készségeit és igényességét.

Ajánlott tananyag

Hangzó felvételek a MTA Zenetudományi Intézet Multimédiás adatbázisából: www.zti.hu

Követelmény

Legyen képes

- a tanult népzenei dialektus anyagát stílushűen, variálva, differenciált hangszerjátékkal, élményszerűen, zenekarban is eljátszani.
- hallás után repertoárját önállóan is bővíteni a megadott irodalom alapján, a tanár útmutatásai szerint.
- népzenei lejegyzéseket használni és készíteni.
- a tanult játéktechnikai elemeket meggyőző zenei kifejezés szolgálatába állítani.

Szerezzen gyakorlatot

- népzenei darabok önálló előadásában,
- hangszeres együttessel a tánckíséretben is.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Virtuóz szólisztikus játék és hangszerkíséret zenekarral a tanult népzenei dialektus anyagából.
- Önállóan feldolgozott hangszeres összeállítások bemutatása a tanult népzenei dialektus anyagából.

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Az erdélyi népzenei dialektus jellemző népdaltípusainak átfogó ismerete és játéka.
- A tanuló eddigi tudására alapozva, azt bővítve fejlessze technikai tudását, zenei készségeit és igényességét.
- Bővítse repertoárját önállóan is a megadott irodalom alapján, a tanár útmutatásai szerint.

Ajánlott tananyag

Hangzó felvételek a MTA Zenetudományi Intézet Multimédiás adatbázisából: www.zti.hu

Követelmény

Legyen képes

- a tanult népzenei dialektus anyagát stílushűen, variálva, differenciált hangszerjátékkal, élményszerűen, zenekarban is eljátszani.
- repertoárját önállóan is bővíteni a megadott irodalom alapján, a tanár útmutatásai szerint.

Szerezzen gyakorlatot

- népzenei darabok önálló előadásában,
- hangszeres együttessel a tánckíséretben is.

Legyen képes

- a tanár útmutatásai alapján a népzenei archívumok anyagából önállóan is bővíteni repertoárját. Népzenei lejegyzéseket használni és készíteni.
- olyan művészi szándékú kifejezőmódra, amely összefüggő egységben tükrözi hagyományismeretét, zenei tudását, képzelőereje fejlettségét, valamint előadókészsége érettségét.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Virtuóz szólisztikus játék és hangszerkíséret zenekarral a tanult népzenei dialektus anyagából.
- Önállóan feldolgozott hangszeres összeállítások bemutatása a tanult népzenei dialektus anyagából.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Legyen képes

- Böhm-rendszerű klarinéton írott „E”-ig „paraszt”-klarinéton (és fakultatív tárogatón) H'-ig kiegyenlített hangzásra,
- díszített játékmód megvalósítására,
- friss csárdás tempó előadására,
- a hagyományra épülő rögtönző és variáló képességgel.

Szerezzen gyakorlatot

- népzenei darabok önálló előadásában,
- hangszeres együttessel a tánckíséretben is.

Legyen képes

- hallás után önállóan bővíteni repertoárját,
- népzenei lejegyzéseket használni.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- a kifejezőmód, megfelelő stílusismeret és technikai felkészültség birtokában zenei élményt nyújtani,
- szubjektív zenei élményét esztétikailag igényesen kifejezni,
- olyan művészi szándékú kifejezőmódra, amely összefüggő egységben tükrözi hagyományismeretét, zenei tudását, képzelőereje fejlettségét, valamint előadókészsége érettségét.

Tudja a tanult játéktechnikai elemeket meggyőző zenei kifejezés szolgálatába állítani.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Népi klarinét/tárogató főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

A vizsgázó öt összeállítást készít a tanult anyag alapján, melyből a vizsgabizottság kettőt, a vizsgázó egyet választ. Az összeállítások tartalmazzanak többféle lüktetésű és tempójú, a dialektusoknak megfelelő díszítésekkel játszott dallamokat.

A vizsgán közreműködhetnek hangszeres és énekes tanulók.

„B” tagozat

Három különböző dialektusterületről származó összeállítás bemutatása, a megismert adatközlők anyagából.

Egy vonószenekarral kísért szatmári összeállítás bemutatása.

Az összeállítások tartalmazzanak többféle lüktetésű és tempójú, a dialektusoknak megfelelő díszítésekkel játszott dallamokat.

A vizsgán közreműködhetnek hangszeres és énekes tanulók.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,

- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Megfelelő mennyiségű és minőségű hangszerek Esz–, D–, C–, B–, A–klarinétok.

Fejenként és havonta egy nád.

Kottatartó, Metronóm.

Hangzó zenei és videó/DVD példatár.

MP3-as és CD játszó, video– illetve DVD lejátszó–felvevő készülék.

Lejegyzések készítésére alkalmas többsebességű magnetofon vagy számítógép.